

Német nemzetiségi egyházzenei találkozó Jánossomorján

A hazai német nemzetiség egyik közhasznú, országos hatáskörű kulturális szervezete, a Magyarországi Német Ének-, Zene- és Tánckarok Országos Tanácsa 1996-ban alakult meg. A Tanácsnak 2007-ben 276 kórus, zenekar és táncsoport volt tagja, közöttük 110 ifjúsági egyesület. A szervezet kotta-, hang- és filmarchívumot tart fenn, kiadványokat publikál (mások mellett a jelenleg hetedik évfolyamában járó *LandesratForum* újságot), tagjainak rendszeresen továbbképzést biztosít, valamint fesztiválokat rendez, amelyek között évente változó helyszínen egyházzenei találkozót (Fest der ungarndeutschen Kirchenmusik) is szervez. 2008-ban immár a XII. találkozóznak Jánosso-

morja (Mosonszentpéter/St. Peter) volt a helyszíne. A program szept. 6-án délután 16 órakor a Szent Péter-templomban német nyelvű műsével kezdődött, majd kóruskoncerttel folytatódott. Résztvevők: a kőszegi (Güns) és mosonmagyaróvári (Wieselburg) nemzetiségi kórusok, a pilisvörösvári (Werischwar), pilisszentiváni (St. Iwan), taksonyi (Taks) vegyeskarok, a máriakálnoki (Gahling), szepetneki (Sepetnek) és hegyeshalmi (Straßommerein) kórusok, a solymári (Schaumar) és budakeszi (Wudigeß) női kar, a mosonszentpéteri fúvószenekar.

Manfred Mayrhofer
tudósítása nyomán Enyedi Pál

Magyar orgonista győzelme Lipcsében

A lipcsei nemzetközi Bach-versenyt 1950 óta a tizenhatodik alkalommal, 2008. július 8. és 19. között rendezték meg. Ezen 23 országból 95 fő vett részt orgona, ének, cselló, illetve barokk cselló kategóriában. Az orgonisták közül az előzetesen beküldött DVD-felvételek alapján (Bach: e-moll prelúdium és fuga — BWV 548 vagy Esz-dúr prelúdium és fuga — BWV 552 és Liszt: B-A-C-H prelúdium és fuga) 21 pályázó indulhatott a versenyen. Az első forduló a röthai Silbermann-orgonán, a második a merseburgi dóm nagyorgonáján, a harmadik pedig a lipcsei Tamás-templom Woehl- és Sauer-orgonáin volt. A második fordulóba hat fő, a döntőbe három versenyző jutott. Az elődöntőben három program közül lehetett választani (mindegyikben egy kisebb, nem korálhoz kötött Bach-darab, egy manuálter Bach-partita, ill. egy trió, valamint Mendelssohn egy orgonaműve szerepelt). A középdöntőben három, nagyszabású Bach-orgonamű közül lehetett választani, emellett kötelező volt két megadott nagy Bach-koráljáték, két Liszt-mű (a Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen zongoradarab Winterberger-átírata s a B-A-C-H prelúdium és fuga első változata), továbbá egy

kortárs német orgonadarab (Steffen Schleiermacher: Merseburger Ouvertüre) előadása. A döntőben ugyancsak egy nagy Bach-kompozíciót, ezenfelül egy triószonátát és egy koráljátékot (ill. a g-moll partitát), egy Bach-Reger átíratot és Reger B-A-C-H fantázia és fuga művét kellett eljátszani. A nemzetközi orgonaszűri tagja volt Masaaki Suzuki (elnök, Japán), Arvid Gast (Németország), Ewald Kooiman (Hollandia), Michael Radulescu (Ausztria), Wolfgang Rübsam (Amerikai Egyesült Államok/Németország), Michael Schönheit (Németország) és Mario Videla (Argentína). A bírálóbizottság a jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban működő (Minister of Music, First Lutheran Church/Boston), 29 éves magyar Karosi Bálintnak ítélte az első díjat és a vele járó tízezer eurót. A magyar versenyző az első helyezéssel több koncertfelkérést is kapott, többek közt a 2010-es Bach-fesztiválra, szőlőkoncertre a lipcsei Gewandhausban és Odera-Frankfurtba (C. Ph. E. Bach Zenetársaság), Magdeburgba (Telemann-Festtage) és Köthenbe (Bach-Tage). A második helyezést a finn Ilpo Laspas, a harmadikat pedig a német Lukas Stollhof kapta.

Karosi Bálint 1979-ben született Budapesten. Zenei tanulmányait a XII. kerületi zeneiskolában kezdte zongora, orgona és klarinét szakon. Első orgonatanára Hock Bertalan volt. A Bartók Béla Zeneművészeti Gimnázium elvégzése után 1997-től 2004-ig a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen Lehotka Gábor, valamint Pálúr János orgona- és Kovács Béla klarinétosztályában tanult. 1999–2001-ben Svájcban, a genfi Conservatoire „Virtuosité” osztályában Lionel Rogg (orgona) és Thomas Friedli (klarinét) növendéke volt. Itt mindkét hangszerből szolista diplomát szerzett, orgonából kitüntetéssel. 2003 szeptemberétől Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjjal az Amerikai Egyesült Államokban tanult James David Christie-nél. Az Oberlin Conservatory (Ohio állam) orgona szakán 2005-ben diplomázott („Artist Diploma”). Ugyanitt 2007-ben megszerezte a „Master of Music” fokozatot historikus előadásból.

Az ifjú művész korábban más versenyeken is kapott díjat. 2000-ben a speyeri nemzetközi orgonaversenyen nyert 3. helyezést. 2001-ben elnyerte a genfi Conservatoire improvizációs nagydíját (Prix Rochette), az esseni Carl Maria

von Weber Klarinétverseny 2. díját és Korschenbroich város nemzetközi orgonaversenyének 3. díját. 2002-ben a „Prágai Tavasz” keretében megrendezett nemzetközi klarinétversenyen 2. díjat, a Dublinban tartott nemzetközi orgonaversenyen 1. díjat kapott. Amerikában 2005-ben az Arthur Poister Orgonaversenyen, 2006-ban a miami nemzetközi orgonaversenyen nyert 1. helyezést, majd az American Guild of Organists 2006-os nemzeti versenyén kapott 2. díjat.

Karosi Bálint számos koncertet adott Magyarországon, Svájcban, Németországban, Franciaországban, Írországban, Csehországban, Szlovákiában, Lengyelországban és az USA-ban. Szerepelt neves nemzetközi fesztiválokon, mint például a magadinói orgonafesztiválon Svájcban, vagy a körnöcbányai orgonafesztiválon Szlovákiában. Bostoni egyházzenei állását 2007 óta tölti be.

A lipcsei Bach-versenyen korábban két magyar versenyző is ért el helyezést: Ella István 1972-ben 2. díjat, Elekes Zsuzsanna 1980-ban 1. díjat kapott.

(dip)

Orgonák között Ostfrieslandon

A Németország északnyugati részén fekvő Ostfriesland 2008. április 27. és május 4. között immár nyolcadszor adott otthont a „Krummhörner Orgelfrühling” rendezvényt sorozatnak, melyen április 30-tól lehettem jelen. Krummhörn Ostfriesland keleti részének szarvszerű kitérkedése Hollandia északkeleti része felé. Az „Orgonatavas” résztvevői tíz, többnyire esti hangversenyt hallhattak, emellett napközben mesterkurzusokon gyarapíthatták ismereteiket. Mindehhez a vidék kiválóan restaurált orgonáinak sora állt rendelkezésre.

Az öt mesterkurzus közül azokat, melyeknek passzív résztvevője voltam, részben találmra, részben pedig az ott használt hangszer megismerése végett választottam ki. Luigi Ferdinando Tagliavini egynapos mesterkurzusának a korai itáliai orgonazene, ezen belül első-sorban Girolamo Frescobaldi muzsikája volt a témája. Ehhez az 1659-ben ismeretlen mester által épített uttumi orgona állt rendelkezésre. Meg kell jegyezni, hogy mindegyik aktív

résztvevő alapos felkészültséggel ült az orgonapadhoz. Tagliavini teljes nyugodtsággal és figyelemmel hallgatta végig az aktív résztvevők által hozott műveket, hagyva, hogy az előadó esetleges kezdeti feszültsége feloldódjék, s hogy játéka során teljesen azonosulni tudjon az előadott művel. Csak ezután elemezte ki az előadás pozitívumait és mondta el javaslatait, kinek-kinek a legjobban megfelelő nyelven: németül, angolul, olaszul, franciául... Varázslatos egyénisége és tanítása olyannyira lenyűgözött, hogy még a kurzus szüneteiben is megfedkeztem az orgona alaposabb szemrevételezéséről. A tanítása nyomán meglevenedő művek még napokig vissza-visszacsengtek a fülemben. Mennyire keveset tudunk mi, magyarok Frescobaldi zenéjéről!

Andreas Liebignek, az 1988-as dublini és odensei nemzetközi orgonaverseny kitüntetése első díjasának két korszatát hallgattam végig: az egyiken Bach műveinek interpretációja, a másikon pedig az északnémet barokk művek elő-